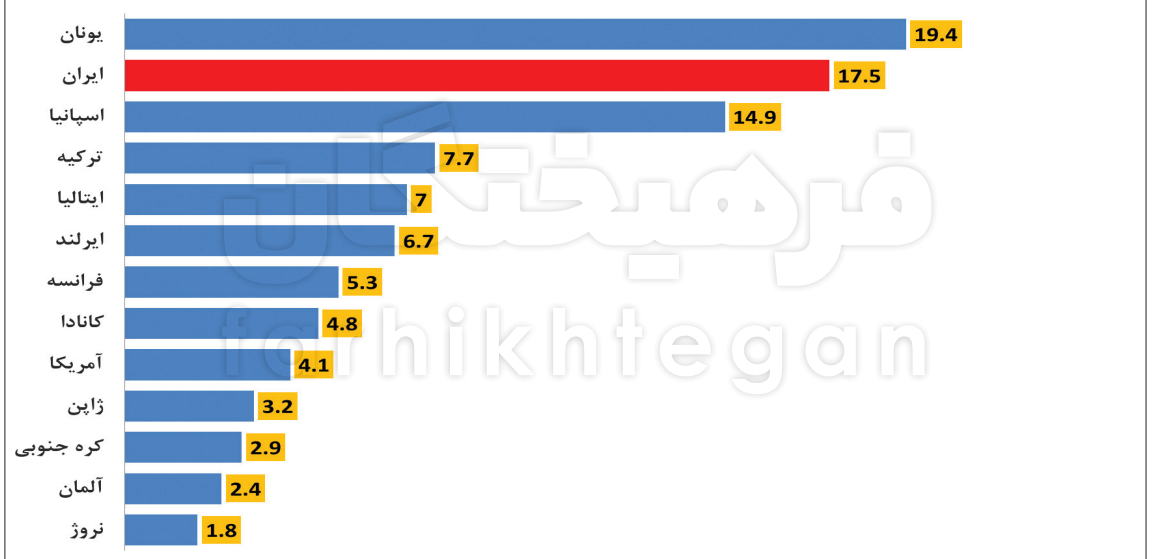

داده کاوی «فرهیختگان» از تازه ترین آمارهای بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی زیرمجموعه وزارت علوم نشان می دهد بیکاری در ۱۱ گروه تحصیلی طی ۳ سال اخیر روند کاهشی داشته است

حرکت آرام کاهش بیکاری دانش آموختگان در ۱۱ گروه

نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی برخی کشورهای دنیا

بیکاران فارغ التحصیلان یا در حال تحصیل سال ۹۷، آمار روند کاهشی تعداد بیکاران را نشان می دهد. به این ترتیب در پایان سال ۹۷ جمعیت دانشگاهی بیکار کشور، با کاهش ۱۵۴ هزار و ۴۲۷ نفری نسبت به سال ۹۶، به یک میلیون و ۲۱۱ هزار و ۹۶ نفر رسید. بر این اساس نرخ بیکاری قشر دانشگاهی با کاهش همراه بوده و به رقم ۱۷/۲ درصد رسیده است.

گروه معماری و ساختمان؛ رکورددار بیشترین فارغ التحصیل بیکار

اما مرور گروه های تحصیلی بررسی شده در طرح آمارگیری گویای چند نکته حائز اهمیت است. در سال ۹۵، نرخ بیکاری میان فارغ التحصیلان یا دانشجویان در حال تحصیل گروه هنر با ۲۸ درصد، بیشترین نرخ بیکاری بوده است. در همین سال اما، فارغ التحصیلان گروه دامپزشکی با ۸۷ درصد، کمترین نرخ بیکاری را داشته اند. در سال ۹۶، معادل ۲۸/۴ درصد از جمعیت فارغ التحصیلان یا در حال تحصیل گروه علوم زیستی و گروه های مرتبط، بیکار بوده اند که این رقم بیشترین نرخ بیکاری را در سال ۹۶ رقم زده است. در حالی که فارغ التحصیلان گروه بهداشت با ۸۷ درصد، از کمترین نرخ بیکاری میان قشر دانشگاهی برخوردار بوده اند. آمار مذکور از تعداد فارغ التحصیلان بیکار سال ۹۷ نیز گویای این است که گروه معماری و ساختمان با نرخ بیکاری ۲۶/۱ درصدی، رکورددار نرخ بیکاری در فارغ التحصیلان گروه های آمارگیری شده بوده، در حالی که گروه دامپزشکی با ثبت نرخ بیکاری ۷/۳ درصد، از جمله گروه هایی بوده که کمترین میزان فارغ التحصیل بیکار را داشته است.

بررسی آمار تعداد فارغ التحصیلان بیکار و محاسبه نرخ رشد آن طی سه سال اخیر، این نتیجه حاصل می شود که تعداد بیکاران هفت گروه دانشگاهی در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ و ۹۵، افزایش یافته است. بر این اساس میزان بیکاری فارغ التحصیلان گروه های علوم اجتماعی و رفتاری، حقوق، فرآوری و ساخت، معماری و ساختمان، بهداشت، رفاه و خدمات حمل و نقل در سال ۹۷ نسبت به دو سال ماقبل آن افزایش یافته است. نکته قابل توجه اینکه تعداد فارغ التحصیلان گروه فرآوری و ساخت و معماری و ساختمان در سال ۹۷ نسبت به سایر گروه های بررسی شده به شکل چشمگیری افزایش داشته است. رشد ۱۰۳ درصدی بیکاران گروه فرآوری و ساخت در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶، رقم قابل توجهی است که می تواند به عنوان زنگ هشدار برای سیاستگذاران حوزه ساخت و ساز باشد. در مقابل، تعداد فارغ التحصیلان بیکار در ۱۱ گروه از ۱۹ گروه تحصیلی بررسی شده در سال ۹۷، نسبت به دو سال ماقبل آن کاهش یافته است.

توجه به نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی زمانی اهمیت پیدا می کند که نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی کشورهای دیگر نیز مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد. نتایج آخرین طرح رصد اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی که از سوی وزارت علوم و تحقیقات ارزیابی شده است، نشان می دهد ایران پس از یونان بیشترین نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی را دارد. تجربه سایر کشورهای جهان در حوزه بیکاری یا اشتغال پذیری فارغ التحصیلان دانشگاهی می تواند در سیاستگذاری این حوزه در سطح ملی و همچنین توسعه برنامه های مرتبط توسط دانشگاه ها موثر باشد. در نموداری که در متن این گزارش آورده شده، نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی در کشورهای توسعه یافته مورد بررسی قرار گرفته است. بر این اساس، اسپانیا بعد از ایران در رتبه سوم و سپس ترکیه و ایتالیا به ترتیب با نرخ بیکاری ۱۴/۹، ۷/۷ و ۷/۷ درصد در میان پنج کشور اول نمودار قرار دارند. مجموع آمار و ارقام ارائه شده بیانگر حرکت آرام کاهش نرخ بیکاری دانش آموختگان مراکز آموزش عالی کشور طی سال های اخیر است. لذا این امید وجود دارد که روند کاهش نرخ بیکاری دانشگاهیان کشور در سال های پیش رو همچنان ادامه داشته باشد. این امر اما منوط به انجام وظایف مسئولان و متولیان حوزه کسب و کار است تا با سیاستگذاری های آینده نگرانه، فضای کسب و کار کشور را به سمتی و سویی پیش ببرند که در جهت استفاده بهینه از نیروی کار تحصیل کرده حرکت کند.

جمعیت فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره های عالی بر حسب جنس و گروه های عمده تحصیلی طی ۳ سال اخیر

گروه های دانشگاهی	سال ۹۵		سال ۹۶		سال ۹۷	
	بیکار (نفر)	نرخ بیکاری (درصد)	بیکار (نفر)	نرخ بیکاری (درصد)	بیکار (نفر)	نرخ بیکاری (درصد)
علوم تربیتی	۳۳۳۵۴	۹.۳	۳۵۱۸۶	۹.۳	۳۱۸۶۴	۸.۵
هنر	۴۲۰۵۵	۲۸	۳۵۸۲۶	۲۳.۵	۳۵۰۹۷	۲۴.۵
علوم انسانی	۸۷۸۸۷	۱۳.۷	۸۹۲۷۳	۱۴.۱	۳۷۱۰۰	۱۲.۲
علوم اجتماعی و رفتاری	۸۰۷۹۰	۲۰.۳	۷۹۱۹۱	۱۸.۶	۸۶۷۹۶	۱۹.۷
روزنامه نگاری و اطلاع رسانی	۳۴۳۶	۱۷.۵	۳۲۳۴	۱۶.۵	۱۷۳۶	۸.۶
بازرگانی و امور اداری	۲۶۶۹۰۴	۲۰.۶	۲۶۴۲۳۳	۱۸.۹	۲۶۴۶۴۹	۱۷.۹
حقوق	۹۲۵۶۹	۲۵.۷	۸۹۲۷۲	۲۴.۱	۹۳۳۱۲	۲۱.۴
علوم زیستی و رشته های مرتبط	۳۰۵۵۲	۲۵.۳	۳۹۲۲۷	۲۸.۴	۲۹۵۷۸	۲۴.۱
علوم فیزیک	۶۴۲۶۳	۲۷.۸	۶۷۲۵۵	۲۵.۷	۵۳۹۲۰	۲۱
ریاضیات و آمار	۲۲۸۱۸	۱۷.۸	۲۰۵۷۵	۱۵.۴	۲۰۰۵۸	۱۶.۲
مهندسی و حرفه های مهندسی	۳۰۱۸۵۶	۲۱	۳۲۵۴۳۷	۲۱	۲۰۳۴۴۰	۱۸.۷
فرآوری و ساخت	۲۰۷۷۷	۲۵.۶	۱۸۳۹۴	۲۵.۲	۳۷۲۶۱	۲۳.۵
معماری و ساختمان	۱۶۳۱۲۳	۲۷.۷	۱۷۷۴۶۶	۲۶.۲	۱۸۸۸۸۶	۲۶.۱
کشاورزی، جنگلداری و شیلات	۴۷۳۵۶	۲۱.۱	۵۲۵۵۴	۲۲.۷	۴۷۰۰۰	۲۱
دامپزشکی	۲۲۴۷	۸.۷	۲۸۸۱	۱۳.۳	۱۹۷۴	۷.۳
بهداشت	۳۱۹۱۴	۸.۸	۳۳۹۲۵	۸.۷	۳۶۴۰۹	۸.۷
رفاه	۱۰۱۱۸	۲۴.۸	۷۴۱۱	۱۹.۱	۱۷۸۲۲	۲۱.۹
خدمات فردی	۲۲۴۸۴	۱۹.۵	۲۲۹۶۷	۲۰.۲	۲۲۷۸۹	۱۴.۷
خدمات حمل و نقل	۱۰۸۰	۱۵.۳	۱۲۱۶	۱۰.۶	۱۴۰۵	۱۱.۴

درصد تغییر تعداد فارغ التحصیلان دانشگاهی بیکار

گروه های دانشگاهی	سال ۹۵		سال ۹۶		سال ۹۷	
	بیکار (نفر)	نسبت به ۹۵	بیکار (نفر)	نسبت به ۹۵	بیکار (نفر)	نسبت به ۹۶
علوم تربیتی	۳۳۳۵۴	۱۰۰	۳۵۱۸۶	۱۰۵	۳۱۸۶۴	-۹
هنر	۴۲۰۵۵	۱۰۰	۳۵۸۲۶	۸۵	۳۵۰۹۷	-۲
علوم انسانی	۸۷۸۸۷	۱۰۰	۸۹۲۷۳	۱۰۱	۳۷۱۰۰	-۵۸
علوم اجتماعی و رفتاری	۸۰۷۹۰	۱۰۰	۷۹۱۹۱	۹۸	۸۶۷۹۶	۷
روزنامه نگاری و اطلاع رسانی	۳۴۳۶	۱۰۰	۳۲۳۴	۹۴	۱۷۳۶	-۴۶
بازرگانی و امور اداری	۲۶۶۹۰۴	۱۰۰	۲۶۴۲۳۳	۹۹	۲۶۴۶۴۹	-۱
حقوق	۹۲۵۶۹	۱۰۰	۸۹۲۷۲	۹۶	۹۳۳۱۲	۱
علوم زیستی و رشته های مرتبط	۳۰۵۵۲	۱۰۰	۳۹۲۲۷	۱۲۷	۲۹۵۷۸	-۳
علوم فیزیک	۶۴۲۶۳	۱۰۰	۶۷۲۵۵	۱۰۴	۵۳۹۲۰	-۱۶
ریاضیات و آمار	۲۲۸۱۸	۱۰۰	۲۰۵۷۵	۹۰	۲۰۰۵۸	-۳
مهندسی و حرفه های مهندسی	۳۰۱۸۵۶	۱۰۰	۳۲۵۴۳۷	۱۰۸	۲۰۳۴۴۰	-۳۳
فرآوری و ساخت	۲۰۷۷۷	۱۰۰	۱۸۳۹۴	۸۸	۳۷۲۶۱	۷۹
معماری و ساختمان	۱۶۳۱۲۳	۱۰۰	۱۷۷۴۶۶	۱۰۸	۱۸۸۸۸۶	۱۶
کشاورزی، جنگلداری و شیلات	۴۷۳۵۶	۱۰۰	۵۲۵۵۴	۱۱۱	۴۷۰۰۰	-۱
دامپزشکی	۲۲۴۷	۱۰۰	۲۸۸۱	۱۲۸	۱۹۷۴	-۱۲
بهداشت	۳۱۹۱۴	۱۰۰	۳۳۹۲۵	۱۰۶	۳۶۴۰۹	۱۴
رفاه	۱۰۱۱۸	۱۰۰	۷۴۱۱	۷۳	۱۷۸۲۲	۷۶
خدمات فردی	۲۲۴۸۴	۱۰۰	۲۲۹۶۷	۱۰۲	۲۲۷۸۹	۷۶
خدمات حمل و نقل	۱۰۸۰	۱۰۰	۱۲۱۶	۱۱۲	۱۴۰۵	۳۰

یکی از بزرگ ترین چالش های اقتصادی کشور، نرخ بیکاری و آمار و ارقامی است که از جمعیت بیکار و غیرفعال در کشور ارائه می شود. بخشی از جمعیت بیکار در کشور را فارغ التحصیلان دانشگاهی و دانش آموختگان مراکز آموزش عالی تشکیل می دهند که به رغم اخذ مدرک دانشگاهی در مقاطع لیسانس و بالاتر، نتوانسته اند شغل مرتبط با مهارت کسب شده یا گروه تحصیلی خود را بیابند. در این میان، تعداد فارغ التحصیلان بیکار برخی گروه های تحصیلی بیش از سایر گروه ها است. اگر تا دهه های گذشته، امکان اشتغال دارندگان مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر از آن، پس از پایان تحصیلات فراهم بود و معمولاً مدرک تحصیلی حاشیه امنی را برای فارغ التحصیلان دانشگاهی از آینده بازار کار فراهم می کرد، اما سیاستگذاری دولت ها طی سال های اخیر برای اشتغال زایی و جذب نیروی کار تحصیل کرده، به گونه ای بوده که نتوانسته است تعادلی میان عرضه و تقاضا میان تعداد فارغ التحصیلان دانشگاهی و ورود آنها به بازار کار ایجاد کند.

۱۷/۲ درصد فارغ التحصیلان بیکارند

طبق آخرین آمار ارائه شده از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران تا پایان سال ۹۷، نرخ بیکاری دانش آموختگان دانشگاه ها متناسب با گروه و مقطع تحصیلی آنها بین ۱۷ تا ۴۰ درصد بوده، این در حالی است که نرخ بیکاری عمومی در کشور، ۱۲ تا ۱۲/۵ درصد برآورد شده است. یکی از مزایای آمارگیری از میزان اشتغال و بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی این است که دولت و سیاستگذاران و مسئولان دانشگاهی کشور می توانند با استفاده از آمار و ارقام به دست آمده، چشم انداز آینده شغلی فارغ التحصیلان را ترسیم و بر اساس نیازهای بازار کار، برای تربیت نیروی کار تحصیل کرده برنامه ریزی کنند. طبق تعریف وزارت کار از دوواژه «شاغل» و «بیکار» به افراد ۱۵ ساله و بیشتر که در طول هفته حداقل یک ساعت کار کرده یا بنا به دلایلی به طور موقت کارشان را ترک کرده باشند، شاغل گفته می شود. همچنین به افراد ۱۵ سال و بیشتر که فاقد کار (دارای شغل مزدگیری یا خوداشتغالی نباشند) یا به دلیل آغاز به کار در آینده یا انتظار بازگشت به شغل قبلی خود جویای کار نیستند، بیکار گفته می شود. مجموع جمعیت شاغل و بیکار نیز جمعیت فعال یا نیروی کار نامیده می شود. با تقسیم جمعیت بیکار فارغ التحصیل آموزش عالی بر جمعیت فعال فارغ التحصیل آموزش عالی و ضرب آن در عدد ۱۰۰ می توان نرخ بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی را به دست آورد. آمارهای ارائه شده از سوی مرکز آمار و اطلاعات راهبری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از جمعیت فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره های عالی بر حسب گروه های عمده تحصیلی طی سه سال اخیر، آمار و ارقام قابل توجهی از تعداد بیکاران گروه های مختلف ارائه می دهد.

۱۷/۲ درصد؛ نرخ بیکاری فارغ التحصیلان سال ۹۷

بررسی جمعیت فارغ التحصیلان یا در حال تحصیل در ۱۹ گروه تحصیلی شامل علوم تربیتی، هنر، علوم انسانی، علوم اجتماعی و رفتاری، روزنامه نگاری و اطلاع رسانی، بازرگانی و امور اداری، حقوق، علوم زیستی و رشته های مرتبط، علوم فیزیک، ریاضیات و آمار، مهندسی و حرفه های مهندسی، فرآوری و ساخت، معماری و ساختمان، کشاورزی، جنگلداری، دامپزشکی، بهداشت، رفاه، خدمات فردی و خدمات حمل و نقل طی سه سال اخیر نشان می دهد تعداد بیکاران فارغ التحصیل گروه های مذکور در سال ۹۵ معادل یک میلیون و ۳۲۵ هزار و ۵۸۳ نفر بوده است. در همین سال، نرخ بیکاری فارغ التحصیلان یا افراد در حال تحصیل ۱۹/۹ درصد برآورد شده است. افزایش ۳۹ هزار و ۹۴۰ نفری تعداد بیکاران در سال ۹۶ نسبت به سال قبل آن، جمعیت فارغ التحصیلان یا در حال تحصیل بیکار را به رقم یک میلیون و ۳۶۵ هزار و ۵۲۳ نفر افزایش داد، اما نرخ بیکاری در همین سال با کاهش ۹ درصدی به ۱۹ درصد رسید. آمارهای مربوط به تعداد

در نشست کشمیرنامه، دفتر تحکیم وحدت چه گذشت؟

دفتر تحکیم وحدت نشست کشمیرنامه با موضوع بررسی وضعیت کشمیر از منظر دولت های هند و پاکستان و با حضور رفعت مسعود، سفیر پاکستان در ایران را برگزار کرد. وحید عبدالرزاق، دبیر واحد بین الملل اتحادیه دفتر تحکیم وحدت هدف از تشکیل جلسه را اطلاع از مواضع مستقیم کشورهای پاکستان و هند اعلام کرد. قرار است طی دو جلسه از سفیران پاکستان و هند دعوت شود تا آنها مواضع شان را تشریح کنند. رفعت مسعود، سفیر پاکستان با بیان اینکه برای همه مشکلات منطقه، گفت و گو راه حل نهایی است، اذعان کرد: «اصل ۳۷۰ قانون اساسی هند برای مناطق کشمیر و جامو و کشمیر ویژه معین کرده و طبق اصل مذکور نوعی خودمختاری به این مناطق داده شده است. «وی همچنین افزود: «موضوع کشمیر همانند موضوع فلسطین یک مساله قدیمی است، فلسطین و کشمیر یک تفاوت دارند و آن این است که دو کشور هند و پاکستان برخلاف فلسطین دارای بمب اتم هستند. تاکنون برای آزادی کشمیر سه جنگ رخ داده و همان گونه که نخست وزیر پاکستان اظهار کرده در صورت وقوع جنگ چهارم جنگ سختی خواهد بود.»

نشست متفاوت با موضوع دانش پژوهی در آموزش

نشست مجازی دانش پژوهی آموزشی در آیین نامه ارتقای اعضای هیات علمی و بررسی عملکردهای کمیته های دانشگاهی دانش پژوهی، در دانشگاه علوم پزشکی مشهد برگزار شد. رئیس مرکز امور هیات علمی وزارت بهداشت درباره بررسی شیوه نامه ارزشیابی فعالیت های دانش پژوهی آموزشی و نحوه امتیازدهی و معادل سازی این نوع فعالیت ها در ارتقای اعضای هیات علمی، گفت: «امتیازدهی به این نوع فعالیت ها ذیل عنوان فعالیت های آموزشی (ماده ۲) و پژوهشی (ماده ۳) آیین نامه ارتقای اعضای هیات علمی می تواند موجب ترغیب اساتید در گسترش فعالیت های دانش پژوهی و ارتقای کیفی این نوع فعالیت ها در سراسر کشور شود.» محمد اعتضادرضوی، معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیز گفت: «دانش پژوهی آموزشی بستری برای بهره مندی جامعه از تولیدات علمی را فراهم می کند، به نحوی که با کاربست علم در آموزش و انتقال آن به دانشجویان - که در واقع نسل آینده ارائه کنندگان خدمات به جامعه هستند- زمینه های بهره برداری از نتایج علمی در ارائه خدمات فراهم می شود.» محمد اعتضادرضوی، معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد و دبیر کلان منطقه ۹ آمایشی در این نشست مجازی از اعضای کمیته دانشگاهی دانش پژوهی و دبیران کمیته های منتخب در دانشکده ها و دانشگاه های علوم پزشکی منطقه ۹، جهت استفاده بهینه از فرصت ها و امکانات موجود در زمینه دانش پژوهی دعوت کرد.